

«For jøde først...»

Knapt noe tema har vært så kontroversielt og vanskelig i den misjonsteologiske debatten i etterkrigstida som kirkenes forhold til det jødiske folk. Har krigens *holocaust* en gang for alle diskvalifisert kristen misjon blant jøder? Har Gud en pakt med dette folket som innebærer at evangeliet er "hedningenes" frelsesvei, men unødvendig for den gamle pakts gudsfolk? Eller skal vitnesbyrdet om Jesus Messias fremdeles lyde for alle, "jøde først og så greker" (Rom 1,16)? Kort sagt: Hvordan skal kirken i sin misjon i verden i dag forholde seg til det folket kristentroen kom fra? Om det spørsmålet fins det ingen enighet. Samtidig er denne debatten særdeles viktig. Den handler om fundamentale misjonsteologiske spørsmål.

Den Norske Israelmisjon har stått sentralt i denne samtalen og gjør det fortsatt. Ved sin teologiske nemnd har organisasjonen gått inn i de vanskelige problemstillingene på høyt faglig nivå. Samtidig har den ved serien "Shalomheftene" formidlet resultatene til beste for en bred leserkrets. At en ikke har vært døv for de sensitive undertonene i et ord som "jødemisjon", viser det navnet organisasjonen i dag går under internasjonalt, Norwegian Church Ministry to Israel.

Gjennom sitt teologiske og praktiske arbeid har Israelmisjonen i hovedsak blitt stående ved sin 160 år gamle, tredelte målsetting: "Vekke til ansvar for jødene; forkynne evangeliet for dem; vise dem kristen nestekjærlighet." Samtidig har det vært et viktig anliggende for organisasjonen å undervise kirken internasjonalt om dens jødiske røtter. Sentralt i alt dette har Caspari Senter i Jerusalem stått. Senteret kan i disse dager feire sitt 20 års jubileum. Ved sitt arbeid for utdanning av kristne israelere, sine programmer skreddersydd for de messianske jøders behov og sin kunnskapsformidling til kirker utenlands har Caspari Senter gjennom disse årene utført et arbeid som neppe har fått den oppmerksomheten i vår hjemlige kontekst det fortjener. NOTM har derfor valgt å markere senterets 20 årsdag med foreliggende temanummer.

Artiklene som følger er bestilt av redaksjonen og er av to slag: presentasjon av Caspari Senter og refleksjon over to sentrale tema som hører til i spørsmålsstillingene omkring kirkens forhold til det jødiske folk. Presentasjonen av senteret er ingen uhildet gjennomgang av dets virksomhet. Tvert imot har vi bedt to av senterets tre "rektorer" gjennom årene å gi sin versjon av historien slik den fortoner seg for to som har vært involvert i virksomheten. I "The Caspari Center in Jerusalem. A Personal View on its History" tar Torleif Elgvin for seg oppstarten og det første tiåret. Artikkelen er forfattet på engelsk ettersom den angår et betydelig antall personer som er avskåret fra å lese en norsk versjon. I et kortere bidrag – "Caspari Senter 1994-2002. Noen betraktninger fra sjefsstolen" – gir Torkild Masvie sine inntrykk fra de siste årenes utfordringer og de betydelige endringer som er skjedd.

De neste artiklene er vesentlige faglige bidrag til to aktuelle og omdiskuterte tema. I "Landløftet for Israel i Bibelen" setter Jostein Ådna dette løftet inn i en eskatologisk og misjonsteologisk kontekst, hvor det "får sin endelige oppfyllelse ved Kristi gjenkomst når misjonsoppdraget som den oppstandne gav til det restituerte gudsfolket ... , er fullendt". Oskar Skarsaunes "Et lys til åpenbaring for folkeslagene og til ære for ditt folk Israel: misjonsperspektivet i Lukas-skriftene" bringer nye og interessante perspektiver. Innholdsmessig og strukturelt er Lukas-skriftenes bilde av "Israels gjenreisning og misjonen til hedningene" helt i overensstemmelse med Paulus' ord om evangeliet som "Guds kraft til frøelse for alle som tror, jøde først og så greker".

Med dette ønsker vi Caspari Center til lykke med de 20 år. Før vi går til Caspari, skal vi imidlertid også i dette nummeret minnes en av tidsskriftets tidligere redaktører, professor Ludvig Munthe, som døde i sommer. Av plasshensyn vil Egede Instituttets årsmelding 2001 utgå til neste nummer.

Jan-Martin Berentsen